

BIULETYN WYDAWNICZY

PAŹDZIERNIK
N U M E R 7
1 9 3 5

KSIEGAR
NI ŚWÓJ
CIECHA

CHÓR WIEKÓW

Troje wybitnych pisarzy: p. Wanda Miłaszewska, znana i wysoce ceniona powieściopisarka, p. Jan Rembieniński, głęboki publicysta i krytyk, oraz p. Stanisław Miłaszewski znakomity poeta i dramaturg, przedsięwzięli pracę ogromnie pożyteczną, ale zarazem niezwykle trudną, zestawienia pełnej antologii polskiej poezji religijnej.

Zadanie swoje pojęli bardzo poważnie i przeprowadzili je z pietyzmem i skrupulatnością w naszych zwłaszcza czasach wprost nienapotykaną. Niedziw przeto, że gdy rezultat swych paroletnich zabiegów przedłożyli J. E. Księdzu Arcybiskupowi Teodorowiczowi, ten złotousty mówca i subtelny znawca poezji zgłosił chęć skreślenia do dzieła, za tytułowanego CHÓR WIEKÓW,

przedmowy w formie listu do całej trójcy jego redaktorów.

Oto początek pisma Księdza Arcybiskupa:

Przezacni Państwo!

„Dziękuję za przysłaną mi pracę, która zawiera zbiór religijnej poezji. Wyraźnie podkreślam słowo: *pracę*, albowiem tak złożyć poezję różnych autorów, jak to uczyniliście Państwo — na to potrzeba dużej, bardzo umiejętnej, bardzo subtelnie przemyślanej pracy. Albowiem w tych nagromadzonych odłamach większych i mniejszych przeróżnych autorów panuje myśl przewodnia, jest ład organiczny i porządek, jest — powiedziałbym — jedno jakieś natchnienie religijne samych wy-

dawców, którzy te części roz-pierzchłe złożyli i ożywili du-chem jednolitym.

„W tem właśnie tkwi główna tajemnica pracy Państwa, która w rezultacie nietylko w niczem nie przedstawia jakiegoś maga-zynu, chociażby złożonego z pięk-nych pereł, ale przeciwnie: daje nam przepiękną i wspaniałą ca-łość. Jest to pierwsza taka pra-ca w Polsce. Dziw, że dopiero teraz powstała, ale jakże dobrze się stało, że luka wielka w naszej literaturze, jaką stworzył brak zebranej w jedno naszej poezji religijnej, dziś przez to dzieło Państwa się wypełni.

„Przeglądając te kartki, śle-dząc twory przeróżnych poe-tów, stajemy zdumieni bogac-twem religijnego natchnienia polskiej poezji. Doprawdy w li-teraturze świata nie odnajdziemy tyle szczerego, prostego a głębo-kiego uczucia religijnego, tyle natchnienia mistycznego, ile w poezji polskiej. Z uklasowania różnych arcydzieł podług kościel-nego roku poznajemy, że poezja nasza nie tkwi tylko w samym sentymencie religijnym i w sa-mem uczuciu, ale mniej lub wię-cej, słabiej lub silniej, wszędzie i zawsze czał się za uczuciem ży-wa wiara, która jest tego uczucia sterem i natchnieniem.

„W tej antologii przebogatej mamy zarazem wraz z poetycz-

nem natchnieniem zawarty cały katechizm wierzącego: a dokła-dali do tego katechizmu częśćkę po części nieraz nawet ci poeci, którzy zdawałoby się może, sami stali zdala od żywych źródeł wiary, ale w głębi ich duszy jednak ta wiara zdradzała taj-nie ich wnętrza w rzewnym, sil-nym porywie poetycznym.

„A jaka przebogata jest tu skala poetycznego wylewu! to raz cichego, niby strumień wio-senny szemrzący lekko i posu-wający się wśród zieleni i kwia-tów, to znowu potężnego, rosna-cego aż do silnej, wstrząsającej kaskady religijnego uczucia, rwącego się śmiało ku szczytom natchnienia.

„Nie jest to moją rzeczą roz-bierać szczegółowo i analizować te karty natchnione: podkreśli-łem tylko zbiorowe ich wrażenie.

„I jakże wczas jawi się ta praca Państwa! Wyczuliście Pań-stwo dobrze potrzebę dzisiejszej polskiej duszy. Bo wysuszoną jest ta dusza i pracą i znojem codziennym i zmaganiem się my-śli krzającącej się niby Marta wkoło wielu rzeczy, a niczego tej duszy bardziej dziś nie potrzeba, jak rosy ożywczej głębokiej, re-ligijnej poezji.

„My znamy z przeszłości, cze-go religijna poezja dokonać jest zdolna w dziejach polskiej du-

szy, skoro raz na rozpiętych strunach duchowych zdoła rozegrać arję natchnioną, rwącą tę duszę ku Bogu i zespalającą ją z Nim najściślej. Za porywem duszy utopionej w Bogu powija się ster najżywszy narodowej myśli, narodowych programów i narodowego życia. W czasach ucisku niewoli poezja mesjaniczna wyniosła naród z przepaści zwątpienia ku szczytom nadziei i stąd poezja wieszczów naszych była czemś daleko więcej, aniżeli samym nastrojem, była ona wielkim narodowym czynem i dziełem.

„I to jest osobny i ważny wzgląd, który czyni tę publikację Państwa zewszecmiar pożądaną. Jest to wzgląd na łączność pomiędzy przeszłością a chwilą dzisiejszą i przyszłością naszą; w szczególności odegrała właśnie poezja polska rolę łącznika duchowego, sprzęgającego okres niewoli z epoką wolności i zmartwychwstania narodu...”

Do słów tego listu niewiele zaiste dodać można i potrzeba. To też Autorzy antologii zrezygnowali z przedmowy, lub słowa wstępnego i dali od siebie tylko pewne Objaśnienia na końcu książki. Część tych Objaśnień, omawiających strukturę dzieła, podamy w następnym Biuletynie, donosząc narazie, iż mamy

nadzieję, że „Chór Wieków” ukaże się już w listopadzie i stanie się jednym z najpiękniejszych wydawnictw tegorocznego sezonu gwiazdkowego.

ŹRÓDŁO ROZBIORU POLSKI

Tragiczny tytuł! Wywołuje on widmo, z którego nie możemy się jeszcze otrząsnąć, szczególnie my, starsi, cośmy się urodzili, żyli i cierpieli w niewoli. Ale wszyscy, czy młodzi czy starzy, czy urodzeni przed 11 listopada 1918 r., czy potem, dźwigamy jakby brzemie tej przeszłości: starsi o wiele cięższe, młodzi z wyrzutem mniej bolesnym: dlaczego tamto się stało? dlaczego nastąpiły rozbiory Polski? dlaczego dokonał się ów pierwszy zwłaszcza, który pociągnął dwa drugie?

Dotychczas w tej kwestji panowały dwa zdania. Dwa obozy badaczy przeszłości narodowej stanęły naprzeciw siebie, wręcz przeciwne obwieszczając tezy. Jedni z t. zw. szkoły krakowskiej mówili bez ogródek: „nasza wina, nasza wina głęboka, nasza wina przemożna”.

A drugi obóz, warszawski, zaprzeczał temu i głosił: „ich wina, trzech zaborców wina, grabieżców, łotrów bez czci i wiary, ich wina główna, gdyż naród polski dźwigał się z odrętwienia i rozstroju państwowego; naród nasz był niewinien, winowajcami naszego upadku byli wrogowie-

rozbiórca, którzy się sprzyśięgli na zgubę Polski”.

Szkoła „krakowska” — to pesymiści na punkcie przeszłości i przyszłości narodowej. Szkoła „warszawska” — to optymiści: wierzyli oni w naród i tę wiarę wlewali w młode pokolenia niby sok ożywczy na znojnę drodze ku Wolności.

Któryż obóz miał rację? gdzie leżała prawda?

Czy po stronie historyków krakowskich? czy po stronie warszawskich?

Nie będziemy się tem gruntownie zajmowali. Jest to kwestja do omówienia przez publicystów raczej niż przez recenzenta.

W tej chwili widać jutrzence jakby nowej Prawdy, mocno skomplikowanej, gdzie wina jednej i drugiej strony zlewa się niby, i niewiadomo, czy uda się wydać wyrok dobitny na siebie czy na obcych. Albowiem źródłem rozbioru Polski, wielce odległym i zarazem bliskim, były przyczyny kosmopolityczne, o których było dotąd głucho, które lekceważono, których nie badano.

Mężem, który odkrył nowe źródło rozbioru Polski, a raczej wskazał na nie, jest Marjan Kazimierz Morawski, syn ś. p. Kazimierza Morawskiego, prezesa Akademii Umiejętności, słynnego dziejopisa wszechnicy Jagiellońskiej, znawcy dziejów i literatury rzymskiej.

Marjan Kazimierz Morawski jest specjalistą od XVIII stulecia, od wieku Rokoka, od figur saskich i polskich, essayista

z umiłowania, lubiący szkicować sylwetki osób stylem dopasowanym zlekka ku tym czasom, zarazem jednak sondujący prawdę w archiwach pruskich, saskich, polskich, w podziemiach pałaców, w masońskich nawet łóż przybytkach.

Ośm lat strawił historyk na poszukiwaniach „Źródła rozbioru Polski”, ośm lat ślęczał, wertował, jeździł na „wizje lokalne” do Niemiec, do dworów i pałaców w kraju, ażeby wydobyć na światło dzienne istotną przyczynę I Rozbioru, przyczynę zaiste niezwykłą i bodaj dziś jeszcze groźną dla potomnych.

Według tezy Marjana Kazimierza Morawskiego sprawcą I Rozbioru, tej pętli, która zdusić miała w 30 lat później byt Rzeczypospolitej, była Masonerja.

Nie jest to oskarżenie gołosłowne, wzięte z powietrza, oparte na „uprzedzeniu” do celów i ideałów wolnomularskich; nie jest to stanowisko zasadnicze, wykluczające wszelką dyskusję. Jest to stwierdzenie historyka, który się wszakże zastrzega, że robota jego jest pionierska i czeka dalszych oświeśleń, a raczej wymaga pogłębień.

Masonerja nie zaczęła się od r. 1717. Była ona już pod innemi nazwami jako Zakon Palmowy lub Związek Różokrzyżowców znana w Europie środkowej. Wśród tych poprzedników masonerji znajdował się król szwedzki Karol Gustaw, najeźdźca straszliwy, którego sztandar z emblematami masońskimi zdobyli Polacy pod Sandomierzem. Polska

stanowiła przedmiot pożądań masonskich. W jakim celu? Jak pewne poszlaki wskazują, nato, by to państwo katolickie naprzód osłabić, a potem zmieść z powierzchni Europy. Stąd kandydatura np. Sasa na tron polski. August Mocny był w jednej osobie królem i masonem, i zarazem zdrajcą. A zdradę knuł z drugim masonem Grumbkowem wysłannikiem króla pruskiego, również masona. Masonerja ta już w r. 1732 miała na celu rozbiór Polski. Doszedł on później do skutku za panowania masona Stanisława Augusta. A jeżeli doszedł, to poniekąd sprawiła bezwolność masonów polskich. Bezwolność zaś jest już winą.

Kazimierz Marjan Morawski wskazał, gdzie szukać należy Źródła Rozbioru Polski. I przed naszymi oczyma przesunął szereg dobrze zarysowanych postaci z XVIII w., tych zwłaszcza, co bezpośrednio lub ubocznie wywołały czy przyczyniły się do upadku Polski. Jest to jego wielka zasługa. Wyrąbał on przejście do tych biesiad przy okrągłym stole, do tych uczt orgjackich, które nie były tylko rozrywkami *sui generis*, lecz przygrywką do największego dramatu w historii nowoczesnej Europy, jakim był rozbiór Polski.

Lektura książki Morawskiego, która wyjdzie wkrótce nakładem Księgarni Św. Wojciecha, gruntuje w nas świadomość złowrogiej potęgi masonerji. Nie była to siła ani mała, ani przelotna, ani naiwnie wyznająca zasady wszechludzkiej spójni. Była to siła, wroga nawskroś Rzymowi

i tym państwom, które jak Polska stały na straży tradycji rzymskiej. Polska, raz wpłątana w sieć intryg i zakusów masonskich, nie potrafiła się z nich uwolnić i stary dąb jej wolności runął, aby dać miejsce trzem groźnym słupom niewoli.

Nauki z tego przeglądu mężów i czynów masonskich autor nie wysnuwa. Ma to uczynić sam czytelnik. Ma rozbudzić w swoim sumieniu akt miłości Ojczyzny, czystej od wpływów grobowych wolnomularstwa.

Książkę Morawskiego ozdobi szereg ilustracyj rotograwurowych, które podniosą jej wygląd estetyczny.

H. T.

MIŁOŚĆ MOCNIEJSZA NIŻ ŚMIERĆ

Wiek nasz jest bezradosny. Zwrócił na to już dość dawno uwagę biskup Keppler w znanych *essayach* „Więcej radości“^{*)}. Od czasu, gdy się one ukazały, szarzyzna życiowa ciąży jeszcze bardziej nad bytem jednostki i społeczeństw. Bo i gdzie człowiek znaleźć może radość? Jeśli się chce oderwać od ponurej rzeczywistości i zagłębi się w lekturze powieściowej, to cóż tam znajdzie? Analizę, której pisarzowi pozazdrościć mógłby chemik, realizm podobny do oslepiających lamp łukowych, nudę życia, wyreżyse-

---

^{*)} Bp. Keppler „Więcej radości!“ Nakład Księgarni Św. Wojciecha. Str. 230. Cena zł 4.—

rowanego przez misterną machinę państwową, pustkę celów, skonfiskowanych przez dzierżycieli władzy, i pustkę serc, wydziedziczonych przez pożądanie bogactw i płatnych rozkoszy. Poezja, straciwszy romantyczny patos, gwałtownie poszukuje tematów, jakgdyby natchnienie mogło być reporterstwem. Teatr karmi widza bombą krotocwilnych przypadków. Kino poucza go o technice uwodzeń i o desous damskich. Ekonomia zygałkiem wykresów godzi niby piorun w nadzieję człowieka na byt znośniejszy. Polityka każe mu się wyzbyć wszelkiego zdania, albowiem naród nie jest powołany do samostanowienia, lecz do samowyrzeczeń.

Gdzież tedy jest radość? gdzie się ukrywa przed okiem zdzierców tego co szlachetne i wzniosłe? Radość twórcza, radość obfita w działanie, radość wypełniająca życie po brzegi, a zwłaszcza radość, która przelewa się poza krawędzie doczesnego bytu?

Chrześcijaństwo jest skarbnicą radości. Już sam akt chrztu, zdejmując z dziecka piętno grzechu pierworodnego, daje mu możliwość naprawdę wolnego działania i otwiera przed niem perspektywę zbawienia.

W żadnej innej religii radość, rodząca się z wolności, nie jest tak wywyższona jak w chrześcijaństwie. Podstawowym dogmatem naszej wiary jest zmartwychwstanie Chrystusa. Jest to jakby olbrzymie ogniwo, z którym się spajają miliony, miliony ogniów małych, a wszystko to ozna-

cza wspólne wieczyste życie wybranych z Chrystusem, życie w szczęśliwości, w hymnach ku czci Pana niebios, życie, zamykające się w radości bez przerwy jakichkolwiek i bez końca.

Ale człowiek, nawet bardzo bogobojny, ma swoje drobne radości, na które Bóg zezwala, są to radości, czerpane z życia rodzinnego. I oto rodzi się w sercu naszym całkiem naturalne pytanie, czy one mają przyszłość? czy koniec ich na ziemi jest już końcem ostatecznym? czy śmierć najbliższych jest tylko przerwą w radości, lub przerwaniem bezpowrotnem ogniów, wiążących serca tak bliskie tu na ziemi?

Bardzo dobrą miał myśl ks. Ludwik Rouzic, Francuz, pisarz pracowity, płodny, aby to zagadnienie szczęśliwości rodzinnych i wogóle radości międzyludzkich oświecić lampą wieczności. Dziełko jego „**Miłość mocniejsza niż śmierć**“*) (w oryginale „La Famille et l'Amitié au Ciel“) będzie dla wielu, bardzo wielu, pragniemy, by dla tysięcy czytelników było źródłem pociechy, źródłem spokojnej radości, źródłem zaufania w Serce Boskie, pomne na potrzeby serc ludzkich.

Ksiądz Rouzic nie pisze głośno. Aby dowieść, że w życiu przyszłym będziemy doznawać radości ze spotkania się z najmiłszymi nam istotami, otwiera Ewangelię, przywołuje Ojców Kościoła, daje świadectwa

*) X. Ludwik Rouzic. *Miłość mocniejsza niż śmierć*. Tłumaczyła z francuskiego J. Suchodolska. Str. 152. Cena zł 2,50.

Świętych, ludzi najbliżej stojących bram niebios i największą obdarzonych intuicją, wkońcu przytacza zdania osób bogobojnych, a wszystko, co zestawia, stopniowo potęguje w nas pewność, że niebo to drugi dom rodzinny, gdzie szczęście z oglądania Boga nie kłóci się bynajmniej z mocniejszej wagi radościami o charakterze, że tak powiemy, rodzinnym i społecznym.

Książka X. Rouzica to doprawdy balsam na rany zadane ręką śmierci, która wydarła nam najukochańszych. Balsam bez fałszu, balsam gojący trwale rozdrażnienia, spowodowane rozłąką i rozdziałem do końca pielgrzymki doczesnej.

Duszpasterze i spowiednicy znajdują w tem dziełku, pisaniem z wielkim spokojem, bo i z wielką wiarą, tematy: pierwsi do nauk z kazalnicy, drudzy dla wiania pociech penitentom, skarżącym się na niemiłosierdzie śmierci.

Rouzic pisze przystępnie. Nie siląc się na efekty stylowe, wlewa prosto wiarę, że się spotkamy w niebie — z rodzicami, i dziadkami, i rodzeństwem, i małżonką czy małżonkiem, który nas poprzedził, a tak samo z dziećmi. I niebo staje się przed naszymi oczyma wyrazistsze. I mieszkanie na Syjonie wydaje nam się przystępniejsze. I życie przedstawia nam się jako droga, którą koniecznie usłać trzeba kwiatami zasług, bo inaczej pustka nas czeka i na tamtym brzegu.

M. P.

NIEZWYKŁA KSIĄŻKA

W kilku czasopismach katolickich przed paru laty ukazywały się pod różnemi tytułami krótkie rozważania podpisane kryptonimem *I. Serd*.

Rozpoczynał się zwykle artykuł taki od spostrzeżenia wziętego z potocznego wręcz życia. Ale na tem tle powszedniości dziwny autor-myśliciel potrafił rozpiąć tyle niepospolitych myśli i uwag, że czytelnik ani się spostrzegł, gdy wprowadzony został w świat wyższych duchowych zagadnień.

Pomimo niezwyklej prostoty stylu i ujęcia przedmiotu wyczuwało się wielką wnikliwość i subtelność spojrzenia autora na sprawy ludzkie, na dolę i niedolę ludzkiego serca.

Obecnie te złote ziarna kultury głęboko chrześcijańskiej, zebrane z łamów czasopism, uzupełnione wielu nowemi, uporządkowane i usystematyzowane złożyły się na niewielki rozmiarami, ale przebogaty treścią tomik p. t. **ROZWAŻANIA**^{*)}.

Książka ta wywoła niewątpliwie wrażenia i opinie bardzo różnorodne, jednych ujmie niemal do zachwytu: innych rozdrażni. Bo jest ona jakby rachunkiem sumienia naszej współczesności. Z ogromną wyrozumiałością, ale z niezachwianą szczerością ukazuje małoduszność, sobkostwo i ciasnotę wielu serc, które uchodzą w swej własnej nieobłudnej nawet opinii za zupełnie... chrześcijańskie.

Szczególniejszego zaś ten zbiór rozważań nabiera znaczenia, gdy się czytelnik dowiaduje, kto to krył się pod owem tajemniczem „*I. Serd*”: że mianowicie autorem tych rozważań jest profesor uniwersytetu, znakomity prawnik, człowiek wielkiej kultury umysłowej i duchowej. *sj.*

^{*)} Stanisław Kasznica **ROZWAŻANIA**. Stron 162.

PIERWSZE GŁOSY PRASY O NASZYM SKARBCHYKU DOMOWYM

O CAŁOŚCI ZBIORKU

Gospodarz Polski: „Ostatnio ukazały się nakładem Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu bardzo ciekawe książki, pochodzące z serii zwanej „Skarbczyk domowy”. Ponieważ książki te są ujęte niezmiernie praktycznie, więc należałoby, by jaknajszerszy ogół zapoznał się z ich wartościową treścią. Biblioteczka jest wydawana bardzo estetycznie, na ładnym, dobrym papierze. Okładki zawsze przepiękne”.

Doniesienia A. K.: „Nowy cykl wydawniczy p. t. „Skarbczyk Domowy” ma wybitnie praktyczne nastawienie. Wydawca postanowił dostarczyć rodzinom tanie książeczki ułatwiające racjonalne wykonywanie obowiązków domowych. Sądząc z pierwszych tomików, należy przypuszczać, że cel wytknięty zostanie w pełni osiągnięty. Omawiane tomiki mogą być resztą pożyteczne także dla organizacji, a w szczególności dla oddziałów K. S. M. Ż. i K. S. K.”

O POSZCZEGÓLNYCH TOMIKACH

⊙ **Adam Lach. STO DODATKOWYCH ZAJĘĆ DOCHODOWYCH W MIEŚCIE I NA WSI.** (Str. 136. Cena zł 1.20).

Czasopismo Spółdzielni Rolniczych: „Niewielka książeczka, o 136 stronach druku a jednak urozmaicona bardzo. Celem książeczki jest ułatwienie zadania tym, którzy znajdując się w trudniejszych warunkach życiowych, muszą znaleźć sobie jakieś utrzymanie, lub poprawić swój skromny byt. Nie nauczy ona wprawdzie dokładnie wszelkich zajęć i robót, o jakich wspomina, ale ten który zabierze się do przejrzenia rad i wskazówek tam zawartych, sam sobie potrafi doprowadzić na ich podstawie szereg planów i pomysłów w zastosowaniu do własnych uzdolnień i za-

miowań. Książeczka jest więc niejako kluczem, otwierającym szereg możliwości przed każdym, kto wyczuwa pewne braki źródeł dochodowych, zapewniających należyte utrzymanie. Doskonale uczynił autor, podając przy opisywaniu poszczególnych zajęć spis książek, poruczających w danej sprawie. Podręcznik ten może więc być również bardzo pomocny w celach samokształcenia”.

⊙ **Dr. Z. Schechtlówna. WYRÓB NEKTARÓW CZYLI OWOCOWYCH NAPOJÓW BEZALKOHOLOWYCH.** (Stron 64. Cena zł 0,60)

Świt: „Z wielką radością należy powitać świeżo wydaną pracę dr. Z. Schechtlówny, omawiającą domowy sposób wyrobu owocowych napojów bezalkoholowych — owego tzw. „płynnego owocu”. Na pracę tę pragnąłbym zwrócić uwagę wszystkich, zasługuje ona bowiem w każdym kierunku na gorące polecenie. Mamy wprawdzie w języku polskim kilka podręczników z tej dziedziny — żaden jednak z nich nie spełnia swego zadania w ten sposób, jak książeczka dr. Schechtlówny, przedstawiająca tok wyrobu nektarów w sposób nader jasny, przystępny dla każdego, a równocześnie naukowy, dzięki czemu wszelkie przepisy w części praktycznej podręcznika stają się dla czytelnika najzupełniej zrozumiałe. Stąd też pochodzi niemal 100%-we prawdopodobieństwo, że uzyskany produkt będzie istotnie takim, o jaki nam chodzi.

„Pracę dr. Schechtlówny uważam za znakomitą i zalecałbym ją jako podstawowy podręcznik na wszelkich kursach wyrobu napojów bezalkoholowych w kraju, które tu i owdzie zaczęto organizować. Osobiście posługiwałem się nim jako wykładowca alkoholologii na tegorocznym kursie wakacyjnym i wprowadzę go również na wykładach alkoholologii dla uczennic dwuletniej Szkoły Położnych we Lwowie”.

„Druk broszury, papier, korekta, jak również strona ilustracyjna (11 rycin w tekście) nie pozostawiają nic do życzenia”.

Dyr. Bronisław Duchowicz, Lwów.

⊙ **S. Przyremblanka. KWIATY NA CODZIEN.** Hodowla kwiatów w domu, w doniczkach i wazonach. (Stron 116. Cena zł 1, -).

Kurier Poznański: „Wydana świeżo praca S. Przyremblanki „Kwiaty na codzień” przyczyni się pożyteczniami, fachowymi radami do podniesienia hodowli kwiatów w domu: w doniczkach i na balkonie. Autorka podaje ogólne, dotyczące hodowli kwiatów rady oraz rady specjalne, dla kilkuset najrozmaitszych gatunków i odmian roślin dekoracyjnych”.

Gospodarz Polski: „Poważną rolę ma do spełnienia książka „Kwiaty na codzień” S. Przyremblanki, mówiąca o hodowli kwiatów na balkonach, w pokoju, oraz na cmentarnych mogiłach. Rzecz napisaną prosto, przejrzysto, uzupełniają liczne ilustracje w tekście, oraz plany dekoracji grobów. „Kwiaty na codzień” powinny więc zdobyć sobie zasłużoną pożyteczność”.

⊙ **K. Jaroszyńska. STO NOWYCH POWINSZOWAŃ.** W rodzinie, w szkole, w organizacjach. (Stron 54. Cena zł 0,70.)

Przewodnik Katolicki: „Polecamy bardzo tę książeczkę rodzinom, towarzystwom, młodzieży. Przyda się bardzo przy wyborze odpowiednich życzeń imieninowych, rocznicowych i na powitania dygnitarzy”.

Kurier Poznański: „100 nowych powinszowań” — zastąpi miłymi sensownymi wierszykami pokutujące jeszcze do dziś rymowane powinszowania w rodzaju: „Ja, mały chłopaczek, jak prosiaczek...”, albo „Siedzi wróbel na dachu, skubie mech, kto babci nie powinszuje, żeby zdechł”.

Gospodarz Polski: „Zasługą autorki jest sam fakt, że postanowiła swą książką wyprzeć odpustowe książeczki z „życzeniami”, ową tandetę wypaczającą smak ludu. „Powinszowania” zebrane przez Jaroszyńską cechuje kultura i różnorodność. Książka ta ułatwi pracę matkom, wychowawczyniom i szerokiemu ogółowi nauczycieli”.

⊙ **Irena Stypianka. 77 NAJCIEKAWSZYCH PASJANSÓW.** (Stron 104, z kilkudziesięciu rycinami. Cena zł 1,—).

Kurier Poznański: „Podobno układanie pasjansów jest dobrym odpoczynkiem po wyczerpującej pracy umysłowej. Duża ich różnorodność odpoczynek ten urozmaici i umili, a siedemdziesiąt siedem, to liczba spora i wybór umożliwiająca”.

Przewodnik Katolicki: „Dla lubowników pasjansów prawdziwy skarb. Zalecać im tego inaczej nie trzeba”.

⊙ **Dr. Z. Schechtlówna. WYRÓB MIODÓW PITNYCH W GOSPODARSTWIE DOMOWYM.** (Stron 62, z licznymi rycinami. Cena zł 0,60).

Czasopismo Spółdzielni Rolniczych: „Sporządzanie miodów w dawnej Polsce było bardzo rozpowszechnione. Celem książeczki o wyrobie miodów jest zachęcenie do powrotu do tej zanikającej sztuki, miód bowiem nie tylko jest smaczny, ale i zdrowy. Jego własności lecznicze na organizm ludzki są znane oddawna i dlatego niekiedy zalecają go nawet lekarze w celach odżywczych. Syceń miodów nie przedstawia specjalnych trudności i każde większe gospodarstwo, w którym znajduje się pasieka, może wprowadzić używanie tego znakomitego napoju. Książeczka daje drobiazgowo przepisy całej procedury syceń, z którymi warto się zapoznać”.

⊙ **Irena Stypianka. BAWMY SIĘ W DOMU!** Przepisy gier i zabaw towarzyskich. (Stron 131. Cena zł 1.20).

Gospodarz Polski: „Jest to doskonałe opracowany zbiór zabaw towarzyskich na powietrzu i w domu, uzupełniony pokazną ilością pomysłów zagadek. Książkę otwiera przedmowa autorki. Rzecz nadaje się przedewszystkiem dla kół młodzieży, świetlic, szkół i organizacji kulturalno-oświatowych. Ogromna ilość gier, ich różnorodność, oraz jasność podania treści sprawiają na pewno to, że broszura ta będzie wkrótce rozchwyтана. W wielkim stopniu przyczyni się do tego tanie wydawnictwa”.

Przewodnik Katolicki: „Są tu gry ruchowe na dworze, w pokoju, siedzące i pisemne. Jest ich razem 70. Kłopot z głowy, gdy się ma pod ręką taki skarb, czy i gdy trzeba dzieciom, rodzeństwu lub gościom wymyślić jakąś zabawę”.

PRAKTYCZNA I POŻYTECZNA BIBLIOTEKAZKA

Już drugi rok wychodzi „Biblioteka Młodego Technika”, traktująca przystępnie o praktycznym zastosowaniu wiadomości teoretycznych w życiu codziennym i dająca opisy wykonania rzeczy pożytecznych o łatwej i prostej konstrukcji. Jest to wydawnictwo przeznaczone tak dla szerokich warstw ogółu pragnącego umiejętnie i świadomie wykorzystać wiadomości z dziedziny techniki i chemii w życiu praktycznym, jak i dla młodzieży mającej zamiłowania techniczne.

Głównie jednak biblioteka Młodego Technika przeznaczona jest dla młodzieży szkolnej. Skoro nowe kierunki wychowania dążą wyraźnie do zbliżenia szkoły do życia praktycznego, wydawnictwo takie, orjentujące młodzież w zastosowaniu wiadomości w życiu codziennym, jest niezbędne.

Biblioteka nasza ma zamiar dać młodzieży zdrowe i pożyteczne zajęcie, któreby rozwijało i pogłębiało jej zainteresowania, będąc równocześnie odprężeniem i odpoczynkiem po pracy.

Jako pierwszy tomik Biblioteki wyszła: inż. Eug. Porębskiego **TECHNIKA W GOSPODARSTWIE DOMOWYM**. Omawia ona instalacje gazu, wody i elektryczności, zapoznaje z konstrukcją i drobnymi naprawami sprzętu instalacyjnego, znajdującego się w każdym domu. Ponadto podaje sposoby umiejętnego i oszczędnego wykorzystywania gazu i energii elek-

trycznej. Wskazówki, prace i przykłady podane w tej książce dotyczą szeregu robót niezbędnych w każdym domu, w każdym gospodarstwie.

Następny tomik to: inż. E. Habermanna **PORADNIK DLA MŁODEGO TECHNIKA**. Obejmuje on przepisy i porady chemiczno-techniczne, z których skorzysta każdy. Jest to zbiór wypróbowanych przepisów i metod chemiczno-technicznych, zawierający następujące działy: barwienie, czyszczenie, lakierowanie, politurowanie, spoiwa, uszlachetnianie powierzchni metali. Wszystkie te przepisy dadzą się zastosować w domowych i szkolnych warunkach bez specjalnych urządzeń.

Trzecia książeczka to: J. Żelka **KAJAK SZKOLNY**, która podaje dokładny opis budowy kajaka bezpiecznego, taniego, trwałego, prostej konstrukcji i łatwego w wykonaniu. Kajak ten był wielokrotnie poddawany wszechstronnej próbie i wyszedł z niej zwycięsko. W rezultacie kajak ten zatwierdzono do użytku w szkołach rozporządzeniem Kuratorjum O. S. Poznańskiego Dz. U. K. O. S. P. nr. 11, poz. 1 § 3. z dn. 6 grudnia 1934 r.

Piąty tomik biblioteki: P. T. Pietrzykowskiego **PRACE Z METALI** ukaże się już w najbliższych dniach. Obejmuje on prace z drutu, blachy i taśmowego metalu. Zapoznaje czytelników szczegółowo z narzędziami, materiałami, urządzeniem prymitywnego warsztaciku,

obróbką oraz łączeniem materiałów. Książka bogato ilustrowana w tekście zawiera 18 tablic ze 115 rysunkami przykładów prac. Rysunki na tablicach obejmują przedmioty: z drutu, żelaza taśmowego, z blachy żelaznej, cynkowanej, białej, cynkowej oraz przedmioty do gospodarstwa, ogrodu i pasieki. Prace omówiono szczegółowo i podano sposób ich wykonania.

Uzupełnieniem pierwszej książki inż. E. Habermanna będą PRZEPISY CHEMICZNO TECHNICZNE tegoż autora, które wyjdą z druku równocześnie z poprzednim tomikiem. Przepisy obejmują następujące działy: atramenty, chłodzenie i środki chłodzące, gaszenie, imitacje i namiastki, impregnacje, izolacje, konserwowanie i środki konserwujące, masy sztuczne, masy świecące, mydła, ognie bengalskie, smary, pyłochłony, tępienie owadów i varia. Obydwie te książki dają w szczupłych rozmiarach całokształt receptury chemiczno - technicznej, niezbędnej w każdej pracowni, w każdym domu.

Jako podwójny tomik Biblioteki drukuje się St. Chojnackiego OBRÓBKA SZKŁA. Będzie to pierwsza książka z tego działu w języku polskim, omawiająca obróbkę szkła płaskiego, naczyń i rurek szklanych. Praca ta może być potrzebna w warsztacikach domowych młodzieży, pracowniach szkolnych i laboratorjach fizyko - chemicznych. Może być też dobrym przewodnikiem dla młodych adeptów szklarstwa. Omawia ona wyrób

szkła, jego gatunki, narzędzia, środki i materiały pomocnicze oraz sposoby obróbki. Wszystkie czynności bogato ilustrowane, przykłady prac opisane szczegółowo. Tablice w końcu książki zawierają rysunki przykładów prac ze szkła.

Uzupełnieniem książki inż. E. Porębskiego: „Technika w gospodarstwie domowym” będzie TECHNIKA W ŻYCIU CODZIENNEM tegoż autora. Omawia ona drobne roboty ślusarskie (zamki, klamki, kłódki i zawiasy), roboty szklarskie, murarskie, odświeżanie mieszkań i dezynfekcja, konserwacja mebli, racjonalne ogrzewanie mieszkań, urządzenia techniczne na usługach kobiety i ważniejsze recepty.

Książeczka ta, która wyjdzie z początkiem roku 1936, przyda się nie tylko każdemu młodemu technikowi, lecz i w każdym domu, w każdym dobrze zorganizowanym gospodarstwie.

Dla interesujących się modelarstwem lotniczym przygotowuje się do druku J. Gackowskiego MODELARSTWO REDUKCYJNE. Będzie to pierwsza książka w języku polskim z tego działu. Modele redukcyjne różnią się tem od modeli latających, że są dokładną kopją w pomniejszeniu — samolotów prawdziwych. Książeczka bogato ilustrowana przedstawia dokładnie konstrukcję i sposób wykonywania modeli redukcyjnych.

Następną książeczką będzie Fr. Buczkowskiego — URZĄDZENIE DOMOWEGO WARSZTATU, omawiająca spo-

sób urzędzenia małej pracowni domowej, w której młodzież mogłaby realizować swoje pomysły.

Książeczka ta tem potrzebniejsza, że niestety wśród rodziców brak jeszcze zrozumienia konieczności posiadania przez młodzież skromnego domowego warsztaciku, gdzie ona mogłaby w wolnych od zajęcia chwilach „majstrować”.

BIBLIOTEKA MŁODEGO TECHNIKA — pragnęlibyśmy zwrócić uwagę rodziców na konieczność dostarczenia młodzieży godziwego zajęcia, któreby przynosząc korzyści, odciągało ją od zainteresowań nieodpowiednich, często szkodliwych, a nawet niebezpiecznych.

R. M. T.

Wobec zbliżającej się 25 rocznicy śmierci śp. ks. Piotra Wawrzyniaka

przypominamy

CIEKAWY WSPOMNIENIA

Władysława Berkana

KSIĄDZ PATRON WAWRZYNIAK

W MOICH WSPOMNIENIACH

Oto kilka głosów prasy:

Głos Narodu: „Autor zdołał zebrać tyle ciekawych wspomnień i tak doskonale umiał podać czytelnikowi, że z kart książki wstaje postać księdza Wawrzyniaka zwarta i charakterystyczna”.

Przewodnik Społeczny: „Potężna, epokowa postać „króla czynu” ukazuje się w tych wspomnieniach na tle zarówno działalności publicznej, jak i życia prywatnego”.

Gazeta Warszawska: „Autor jest mistrzem w anegdocie”...

Stron 148.

Cena zł 3.—.

PODRĘCZNIK DO GIER I ĆWICZEŃ TERENOWYCH

Nowy program szkół naszych zarówno średnich jak powszechnych uwzględnił w bardzo szerokim zakresie t. zw. gry i ćwiczenia terenowe — uczniów pod kierownictwem nauczycieli.

Celem tych ćwiczeń, przeprowadzanych w ciągu roku szkolnego po miastach, na terenach podmiejskich i na wsiach, ma być przysposobienie młodzieży do obrony kraju.

Praca wychowawcza niezmiernie wdzięczna, miła, ale wcale niełatwa. Toteż sądzimy, że nauczycielstwo nasze z uznaniem powita podręcznik, który ukaże się w dniach najbliższych w opracowaniu mgra Jana Jasińskiego p. t. **GRY I ĆWICZENIA TERENOWE** dla szkół powszechnych i średnich oraz organizacji młodzieży”. (Stron 192. Cena zł 3.50).

Autor, oddając książkę swą do użytku współkolegów, wychowawców fizycznych i instruktorów harcerskich, wyjaśnia w krótkiej przedmowie, że zawarty w niej duży zasób materiału gier i ćwiczeń terenowych nie wyczerpuje wszystkich możliwości w tej dziedzinie. Autor, oparty na długoletnim doświadczeniu, liczył się skrupulatnie z tem, żeby wszystkie podane gry i ćwiczenia były dostępne dla słabo naogół wyszkolonej młodzieży naszej, mieściły się w obrębie czasu wyznaczonego na ten cel, oraz nie wymagały specjalnych narzędzi i przyborów.

Pierwsza część książki: *teoretyczna* (11—54) wskazuje nauczycielowi metodykę pracy. Druga *szczegółowa* (str. 55-176) podaje opis i zasady kilkudziesięciu gier ćwiczeń zarówno elementarnych jak też „wyższego stopnia”, wreszcie część trzecia *dotatkowa* omawia specjalnie higienę marszu i wycieczek.

Liczne, bardzo jasne ryciny ułatwiają korzystanie z tego jedyne w swym rodzaju podręcznika.

Z GŁOSÓW PRASY

O WYDAWNICTWACH ŚW. WOJCIECHA

⊙ **Ks. Dr. A. Żychliński. PEŁNIA UMIEJĘTNOŚCI ŚWIĘTYCH.** Zasadnicze wskazówki dla postępujących. (Stron 116. Cena zł 1,—.)

Szkoła Chrystusowa: „Dziełko ks. Żychlińskiego, przepiękne tak pod względem formy jak i sposobu ujęcia i przedstawienia, przebogate co do treści. Jest to krótkie (oparte na największych powagach w dziedzinie mistyki: św. Tomasz, św. Jan od Krzyża i św. Teresa z Awili), ściśle teologiczne, oryginalne ujęcie nauki o życiu mistycznym. Czcigodny Autor wzbogacił niem naszą, tak ubogą dotychczas literaturę z zakresu teologii mistycznej! Dusze pracujące poważnie nad sobą, jako też kierownicy dusz znajdują w niem wiele światła, niezbędnego do pracy nad własną duszą, czy też przy kierowaniu duszami innych!”

⊙ **M. Pachucki. MYŚLI ŚW. BERNARDA.** (Str. 248. Cena zł 1,50).

Sodalis Marianus: „Książeczka niniejsza, to wybór cenniejszych myśli i powiedzeń św. Bernarda, wynotowanych z jego dzieł, przez które niby złota nic przewija się gorącą miłością Boga i gorliwość o Jego chwałę.

Zestawiając te zdania, nieraz nawet dłuższe cytaty, według poszczególnych zagadnień, które oświetlają, dał nam autor rzecz, złożoną wprawdzie z urwyków, a jednak robiącą wrażenie całości.

Jest to niby piękna wiązanka złotych myśli, których wartość i aktualność nigdy się nie zmienia. Dziełko nadaje się zwłaszcza do kazań i konferencji, jako doskonałe źródło głębokich cytatów. Forma zewnętrzna dziełka bardzo staranna i estetyczna”.

⊙ **Ks. Dr. W. Padacz. OBOWIĄZKI KAPLAŃSKIE** w ustawodawstwie synodalnym w Polsce Odrodzonej. Wydanie II. (Stron 70. Cena zł 1,20.)

Prawda Katolicka: „Książka potrzebna, o czym świadczy najlepiej drugie wydanie, dokonane po upływie półrocza. Pierwsza edycja przyjęta została nader przychylnie przez prasę katolicką. Drugie wydanie zostało rozszerzone i uzupełnione. W odnośnikach dodane zostało kilka charakterystycznych szczegółów,

wziętych z synodów zagranicznych, oraz przy końcu, w związku zagadnieniem sankcji karnej kanonów 124 144, zostały wymienione wszystkie suspensy latae sententiae na terytorjum Polski”.

⊙ **Konrad Górski. FRANÇOIS MAURIAC.** Studium literackie. (Str. 106. Cena zł 2,50).

Zet: „Treściwa i klarowna praca K. Górskiego znajomi nas z tym małym w Polsce znanym aspektem znakomitego autora. Dowiadujemy się o żmudnej, niespokojnej, ale zato owocnej ewolucji Mauriaca — od trącającej dewocją fideizmu pierwocin poetyckich, poprzez jansenizmem niedwuznacznie zabarwiony szereg pierwszych powieści, poprzez krótkotrwały, lecz ostry bunt przeciw chrześcijaństwu, aż do prawowiernego a głęboką szczerę katolicyzmu ostatnich utworów. Można Górskiemu powinszować przejrzystości, z jaką przeprowadził rozbiór. Warto zapamiętać dwa jego apotełmaty. „Mamy obowiązek nie nawidzieć tylko siebie samych, tylko nasze występki”. „Nic tak nie męczy moralnie, jak gnębienie się sprawą, która nikogo w naszym otoczeniu nie obchodzi”...

Krój czonek, papier, format — pełne smaku”.

Bluszcz: „Studjum o Mauriacu jest jednym z najciekawszych, jakie się ukazały w języku polskim na temat „literatury, życia i pisarza”. Rozciekawi ono tych, którzy pragną poznać tajemnice tworzenia powieści, którzy pragną wiedzieć, na czym polega wielkość tego pisarza, a poznawszy jego arkana sztuki, jego intymny stosunek do bohaterów, zechcą poznać całokształt jego twórczości; dopiero jednak kilka powieści mauriac'owskich ukazało się po polsku”.

POWIEŚCI

⊙ **Jerzy Marlicz. OŚMIORNICA.** Powieść syberyjska. (Stron 512. Cena zł 8,—).

Kurjer Lwowski: „Ciekawe połączenie fabuły sensacyjno-kryminalnej z pierwiastkiem obyczajowym. Akcja powieści rozgrywa się w okresie przewrotu bolszewickiego na zapadłej syberyjskiej „za-imce”, co dało autorowi sposobność do

skreślenia kilku, doskonale podpatrzo-nych i świetnie opisanych scen oby-czajowych. Taksamo i obrazy przyrody na-kreślone bardzo plastycznie.

„Intryga powieści, z ukrytą właściwie na drugim planie tytułową bohaterką, przykuwa uwagę czytelnika. Defiluje przed nami cały korowód postaci z róż-nych sfer, o różnym poziomie umysło-wym i moralnym, naogół dobrze scha-krteryzowanych.

Powieść, pisana żywo i mocno, zasłu-guje na przeczytanie”.

⊙ Irena Pannenkowa. **WIEŻY**. Po-wieść. (Stron 297. Cena zł 4,50).

Kurjer Warszawski: „Znakomity tłumacz „Chłopów” Reymonta na język francuski, p. Franck Schoell, w 29 nu-merze „L'Europe Centrale” (perjodyk ten, jak wiadomo, wychodzi w Pradze Czeskiej) zamieszcza ocenę literacką zna-nej powieści I. Pannenkowej p. t. „Wieży”. P. Franck L. Schoell zna wybornie współ-czesną literaturę polską i nieraz o niej pisał w prasie francuskiej. Powieść p. Pannenkowej, jednoczesną współczesną i historyczną, bo na przeżyciach naszych z okresu 1918 r. osnutą, chwali, jako dzieło pełne talentu i niepospolitej doj-rzałości pisarskiej, przyczem podkreśla, że jest to książka przede wszystkim pa-trjotki, wierzącej gorąco w świetną przy-szłość swojej oiczyzny, „książka uwiel-bienia i miłości”.

⊙ Br. Orczy. **SZKARŁATNY KWIAT**. Powieść. (Stron 326. Cena zł 4,—.)

Czas: „Ciekawa i dobrze zrobiona powieść romantyczna z czasów rewolucji francuskiej, pisana ze stanowiska monar-chistów, szukających ochrony przed gilo-tyną na wyspach brytyjskich i znajdujących przytułek u arystokracji angielskiej. Idealna postać bohatera tytułowego i spo-sób budowy powieści przypomina utwory Wiktora Hugo...”

Ilustracja: „Szlachetność i bohater-skość głównej osoby i miłość małżeńską, wzruszająca w ostatnich rozdziałach o dra-matycznym napięciu, nadają szczególne znamię tej wysoce zajmującej powieści, która cieszy się ogromną pocytnością”.

Dziś i Jutro: „Powieść ta o żywej, pełnej nadzwyczajnych sytuacji (à la Du-mas) akcji interesuje konfliktem dumy z uczuciem. Osnutą na tle rewolucji fran-cuskiej nie maluje krwawych okrucieństw,

zajmując się wyłącznie przygodami szla-chetnych Anglików, poświęcających się dla ratowania ofiar fanatyzmu rewolu-cyjnego”.

BIBLIOTEKKA PRZYRODNICZA

⊙ A. Dorabalska. **MARJA CURIE SKŁODOWSKA i PIOTR CURIE**. Zarys życia i pracy na tle elementarnego wy-kładu nauki o promieniotwórczości. Z 17 rycinami. Bibl. Przyrodnicza Nr. 243. (Stron 122. Cena zł 1,80).

Przyjaciel Szkoły: „Życie Marji Skło-dowskiej-Curie wraz z podstawowemi wiadomościami o radzie i innych pierwiast-kach promieniotwórczych, przedstawiła żywo i barwnie autorka, profesorka che-mji na politechnice lwowskiej. Ponieważ była ona uczennicą ś. p. Marji Skłodow-skiej-Curie, dzieło tem bardziej jest cenne i napisane z prawdziwym pietyzmem dla nauki”.

Iskry: „Warszawa uczciła pamięć ge-njalnej uczzonej Polki, Marji Curie-Skło-dowskiej, odsłonięciem Jej pomnika i na-daniem Jej imienia placowi koło Insty-tutu Radowego, gdzie tysiące osób do-znają błogosławionych skutków Jej od-krycia. Obowiązkiem każdego jest do-hołdu Warszawy dodać własny przez po-znanie dziejów życia i pracy wielkiej Polki. Ułatwia to znakomicie niewielka książeczka, napisana przez młodą polską uczoną A. Dorabalską. Niełatwą drogę odbyła przyszła uczona, zanim zdobyła warsztat pracy, a w nim swoją później-szą sławę. Czytamy o tem, pełni podziwu dla wielkiego charakteru. A dalej książeczka wyjaśnia, czem było odkrycie radu dla nauki i jakie odsłoniły się dal-sze horyzonty, jakim stało się dobro-dziejstwem dla cierpiącej ludzkości. „Ze śmiercią Marji Skłodowskiej-Curie zgasa-wielka pochodnia wiedzy ludzkiej” — pisze autorka”.

⊙ Z. Bohuszewiczówna. **JAN HEN-RYK FABRE**. Dzieje myśli i życia. Z 18 rycinami. Bibl. Przyrodn. Nr. 231. (Stron 120. Cena zł 1,60).

Kurjer Warszawski: „Praca p. Z. Bo-huszewiczówny obejmuje życiorys wiel-kiego entomologa francuskiego, Jana Hen-ryka Fabre’a, którego już Darwin uznał za genialnego obserwatora, choć Fabre był przeciwnikiem znanych teorii uczo-

nego angielskiego, Maeterlinck zaś nazywa „jednym z najuczeńszych przyrodników i najwspanialszych poetów we współczesnym, najprawdziwszym znaczeniu słowa”.

„Świetnem piórem skreślona praca p. Bohuszewiczówny nie tylko stwierdza to na każdym kroku, ale także maluje nam barwami przejmującymi postać człowieka, który pomimo całej swej uczoności, pomimo olbrzymich zasług, jakie położył dla nauki na polu badania życia owadów, przez całe swe życie pozostał niechędny zaszczytów, wzruszając cichym i skromnym pracownikiem, z żelazną wytrwałością dążącym do wytkniętego sobie celu jedynie z umiłowania wiedzy”.

„A że autorka opowiada o tej doli i niedoli wielkiego uczonego poety-biedaka z głębokiem współczuciem, czytelnik więc znajduje w tej pięknej książce nie tylko mnóstwo ciekawych wiadomości z entomologii, ale także wzniosły pokarm dla serca”.

• **B. Dyakowski. O ŚWISTAKU**, który już za życia mieszkał w muzeum. Z rycinami. Bibl. Przyrodn. Nr. 242. (Stron 80. Cena zł 1,80).

Przyjaciel Szkoły: „O świstaku, rzadkiem i przemilem stworzonku, napisał znakomity popularyzator prof. B. Dyakowski dziełko, które czyta się z wielkiem zajęciem niby powieść. Choć rzecz przeznaczona jest dla młodzieży, polecić ją można gorąco wszystkim, interesującym się przyrodą żywą”.

Kurjer Wileński: „Ładnie wydana, z ilustracjami książeczka, w której historia o świstaku przyswojonym w Zakopanem jest jedną z najładniejszych, jaką znaleźć można w naszej literaturze o zwierzętach. Dzieje tego wyniszczanego barbarzyńsko mieszkańca Tatr mogą wzbudzić

zamiłowanie do zwierząt i przyrody, a szczerą sympatję do miłego i nieszkodliwego zwierzątka”.

KRONIKA

□ **Książki które poszły do druku:**
Ks. Rademachera *Religia a życie*. — E. Salgariego *Król prerji*. (Pow. dla młodzieży). — Ks. Muckermanna *Rodzina wierna prawom natury*. — Z. Kosak-Szczuckiej *Krzyżowcy*. Powieść. — Władysławity *Pożar w Podlipiu*. Wyd. II (T. L. 53). — Inż. E. Habermanna *Przepisy chemiczno-techniczne*. (Bibl. Mł. Techn. IV.) — Wandy Karpowiczówny *Paproć*. (Bibl. Przyr. 244). — J. de la Vayssière'a *Teoria psychanalityczna Freuda*. — P. T. Pietrzykowskiego *Prace z metali* (Bibl. Mł. Techn. V.). — J. Maritaina *Sztuka i mądrość*. — Gustawa Morcinka *Byli dwaj bracia*. Powieść. Wyd. II. — Jana Jasińskiego *Gry i ćwiczenia terenowe*. — Stan. Chojackiego *Obróbka szkła*. (Bibl. Mł. Techn. VI.). — Linela *Pierwsze pomysły wielkiego wynalazcy*. Opow. dla młodz. — Ireny Stypianki *Sztuka uprzejmości*. (Skarbcz. Dom. 5). — Ks. Fr. Gryglewicz *Złota sieć*. Powieść dla panienek. — O. Stan. Kubisty *Krzyż i Słońce*. Powieść dla młodz. — Prof. Stan. Kasznicy *Rozważania*. — W. J. Grabskiego *Kłamstwo*. Powieść. — Ks. Bpa K. Radońskiego *Do Argentyny na Kongres Eucharystyczny*. — O. Jaeghera *Jedno z Jezusem!* — Stan. Miłaszewskiego *Bunt Absalona*. — Wacława Świerczyńskiego *Łamanki z papieru*. (Skarbcz. Dom. 9). — Janusza Rabskiego *Alma Mater*. Powieść. — Z *Postaci świętych*: św. Wincenty à Paulo i św. Ludwika de Marillac.

KSIĘGARNIA ŚW. WOJCIECHA

POZNAN

Plac Wolności 1

WARSZAWA

Aleja Jerozolimska 39

WILNO

Dominikańska 4

LUBLIN

Krak. Przedmieście 40

SKŁADY GŁÓWNE:

KRAKÓW

Księgarnia Krakowska
ul. św. Krzyża 13

LWÓW

Książnica-Atlas
ul. Czarnieckiego 12

KATOWICE

Księgarnia Katolicka
ul. św. Jana 14